

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2011/2012

GRA 6259 Videregående emner i økonomi- og virksomhetsstyring

Studium

Master i Regnskap og revisjon

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Fagfeltet økonomistyring har gjennomgått store endringer de senere årene, blant annet gjennom en sterkere kobling til ledelses- organisasjons- og strategifagene og gjennom en tydeligere orientering mot relevant beslutningsinformasjon for ledere på ulike beslutningsnivåer og adekvate mekanismer for prestasjonsstyring. Som revisor bør en være kjent med disse nyere konseptene og metodene.

Læringsmål

Kunnskapssmål

Studentene skal tilegne seg kunnskap om:

- Sentrale effektivitets- og ressursbegreper og viktige sammenhenger mellom effektivitet og ressursstyring.
- Kostnadens betalingsperspektiv med hensyn til ressursanalyse.
- Tradisjonelle og korrigerte effektivitetsmål.
- Grunnleggende forklaringsmodeller for opphavet til konkurransemessige fortrinn.
- Hvordan strategier blir til og implementeres i henhold til retorikken bak balansert målstyring.
- De grunnleggende forutsetningene om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes som bortenfor budsjettering-filosofien er basert på.
- Hovedprinsippene om styring som anvendes i beyond budgeting-filosofien samt hvilke styringsmodeller filosofien anviser som alternativer til det tradisjonelle budsjettet.
- At spørsmålene om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes ikke nødvendigvis har entydige og allmenngyldige svar, og dermed at det heller ikke finnes entydige og allmenngyldige svar på hvilken type styring som fungerer best.
- Økonomisk teori for motivasjon og belønningssystemer, herunder alternative teoretiske tilnærminger.
- Sentrale empiriske funn om motivasjon og belønning.

Ferdighetsmål

Studentene skal opparbeide ferdigheter når det gjelder å:

- Korrigere regnskapstall for å øke effektivitetsmålingens relevans og validitet.
- Beregne og vurdere virksomhetens effektivitet.
- Posisjonere ulike styringssyn og styringskonsepter - finansiell budsjettering, balansert målstyring og bortenfor budsjettering - i forhold til hverandre med hensyn til hvilke forutsetninger de bygger på om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes.
- Diskutere gyldigheten av alternative styringskonsepter.
- Diskutere implikasjoner av at modellforutsetningene til balansert målstyring ikke er gyldige.
- Redegjøre for hovedtrekkene i rammeverket for Levers of Control, herunder hovedtypene av styringssystemer.
- Kunne vurdere styrker og svakheter med ulike økonomiske insentiver og vurdere når ulike tiltakene fungerer best.

Forkunnskaper

Bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende studier som kvalifiserer til opptak til

studiet

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Kaplan, Robert S. and Anthony A. Atkinson. 1998. Advanced management accounting. 3rd ed. Prentice Hall. chapter 13 and 14
Lazear, Edward P. 1995. Personnel economics. MIT Press. selected parts distributed on It's learning
Tangen, Tor og Svein H. Gjønnnes. 2011. Økonomi- og virksomhetsstyring. Fagbokforlaget. Utvalgte kapitler

Artikler:

Barney, Jay. 1991. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. Journal of Management. 17 (1). s. 99-120
Hope, Jeremy and Robin Fraser. 2003. New Ways of Setting Rewards: The Beyond Budgeting Model. California Management Review. 45 (4)
Hope, Jeremy and Robin Fraser. 2003. Who Needs Budgets?. Harvard Business Review. 81(2)
Jensen & Murphy. 1990. Performance Pay and Top-Management Incentives. Journal of Political Economy
Johnson, H. Thomas. 1988. Activity-Based Information : a Blueprint for World-Class Accounting. Management Accounting. 69 (12)
Johnson, H. Thomas. 1992. It's Time to Stop Overselling Activity-Based Concepts. Start Focusing on Total Customer Satisfaction Instead. Management Accounting. 74 (3)
Kaplan, R. S. and D. P. Norton. 1996. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System. Harvard Business Review. 74 (1)
Kaplan, R.S. & S.R. Anderson. 2004. Time-driven Activity-based Costing. Harvard Business Review. Nov
Mintzberg, Henry. 1987. Crafting Strategy. Harvard Business Review. 65 (4) July-August
Quinn, James B. 1977. Strategic goals : process and politics. Sloan Management Review. Fall
Rappapont, A. 1999. New Thinking on How to Link Executive Pay with Performance. Harvard business review. 77 (2)
Simons, Robert. 1994. How New Top Managers Use Control Systems as Levers of Strategic Renewal. Strategic Management Journal. Vol 15. s. 169-189

Artikkelsamling:

En samling av vitenskaplige artikler fra blandt annet Harvard Business Review og Management Accounting vil bli gjort tilgjengelig før kursstart.

Annet:

-I løpet av kurset kan det bli delt ut materiale på flere emner som er relevante for kurset og eksamen

Anbefalt litteratur

Bøker:

Simons, Robert. 1995. Levers of control : how managers use innovative control systems to drive strategic renewal. Harvard Business School

Artikler:

Baker et. al.. 1988. Compensations and Incentives: Practice Vs. Theory. Journal of Finance. 43 (3)
Gibbons, R. 1998. Incentives in organizations. Journal of Economic Perspectives. 12 (4)
Lazear, E.P. 2000. Performance pay and productivity. American economic review. 90 (5)

Emneoversikt

1. Måling av effektivitet

- Effektivitet i et ressursperspektiv
- Tidsløse effektivitetsmål; egenskaper og begrensninger
- Finansregnskapet som utgangspunkt for effektivitetsmålinger
- Effektivitetsmålinger ved hjelp av kostnadenes betalingsperspektiv

2. Alternative styringsmål og styringskonsepter

- Fra finansiell til balansert målstyring
- Idgrunnlaget for beyond budgeting
- Praktiske implikasjoner av beyond budgeting
- Levers of Control
- Et kritisk blikk på balansert målstyring

3. Incentiver og atferd

Agentmodeller
Incentivmodeller
Atferdsøkonomi

Dataverktøy

Læreprosess og tidsbruk

En arbeidsmengde på 160-180 timer forventes i et kurs på 6 ECTS.

Kurset vil bli gjennomført ved en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og diskusjoner.

Selv om det ikke er krav til fremmøte i alle kurs er det studentens ansvar å fremskaffe informasjon gitt i klassen som ikke er lagt ut på It's learning, hjemmesider eller i tekstbøker.

Eksamen

3 timers skriftlig eksamen.

Utfyllende informasjon vedrørende evaluering utover det som fremkommer i kursbeskrivelsen gis i klassen. Dette kan være informasjon vedrørende krav til fagoppgaver eller andre innleveringer, og/eller hvor klassesdeltakelse inngår i evalueringen.

Eksamenskode(r)

GRA 62591 teller 100 % for å oppnå godkjent karakter i kurset GRA 6259.

Hjelpemidler til eksamen

BI-definert eksamenskalkulator er tillatt.

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok. <http://www.bi.no/studiehandbok/hjelpemidler>

Kontinuasjon

Kontinuasjon avholdes ved neste ordinære eksamen. Dersom det er delevalueringer i kurset, og delevalueringene har separate eksamenskoder kan hver av disse deleksemene kontinueres i. Ved en eksamenskode må hele kurset tas på nytt dersom man ønsker å kontinuere. Ved kontinuasjonseksamen vil det påløpe kontinuasjonsavgift.

Tilleggsinformasjon

Tillitt og redelighet er avgjørende for all akademisk virksomhet. Å vise akademisk redelighet er faglige ansattes og studenters ansvar, og prinsippene er nedfelt i BIs regelverk.

Notater, oppgaver eller personlige konsultasjoner basert på tidligere semesters arbeid må ikke benyttes. Alle oppgaver som leveres inn kan bli skannet for plagiering gjennom Ephorus i It's learning. Brudd på regelverket vil håndteres i henhold til BIs *Forskrift om studier og eksamen*. Ta kontakt dersom du har spørsmål om prinsippene for akademisk redelighet.